

Samrådsredogörelse

Detaljplan för Baretten 2 i stadsdelen Fruängen, Dp 2017-15560

Sammanfattning	1
Bakgrund.....	2
Förslagets syfte och huvuddrag.....	2
Hur samrådet bedrivits.....	2
Inkomna synpunkter och stadsbyggnadskontorets ställningstagande.....	3
Statliga och regionala myndigheter och förbund	3
Kommunala nämnder, bolag och förvaltningar	6
Övriga remissinstanser	11
Sakägare enligt fastighetsförteckning	12
Övriga, ej sakägare	15
Stadsbyggnadskontorets sammanvägda ställningstagande	17
Föreslagna förändringar.....	17

Sammanfattning

Planen syftar till att möjliggöra uppförande av en ny förskola med åtta avdelningar inom fastigheten Baretten 2. Befintlig förskola samt paviljong på parkmark ska rivas. Planförslaget sändes ut på samråd 2018-09-18 - 2018-10-24. Under samrådet har 20 yttranden var av fyra skrivelser från sakägare/boende inkommit. Flertalet remissinstanser tillstyrker planförslaget men framför synpunkter i sak, framför allt vad gäller kulturhistoriska värden, förskolegårdens yta, hantering av dagvatten och trafik på Hanna Rydhs Gata. Länsstyrelsen har lämnat synpunkter på hantering av risken för översvämning och saknar bedömning om risker för ras- och skred. Stadsmuseet bedömer att det ur kulturhistorisk synpunkt finns möjlighet att komplettera den befintliga förskoletomten med en ny byggnad och bevara den befintliga byggnaden. Stadsmuseet anser att befintlig förskolebyggnad bör ges skyddsbestämmelser i en ny plan i stället för att rivas.

De flesta sakägare och övriga boende som framfört synpunkter önskar att parkmarken öster om förskolan som används för

rekreation bevaras vid utökningen av planområdet och att 16 meter avstånd behålls till närliggande kedjehus. Boende oroar sig för brist på parkeringsplatser för förskolan och risk för utökade trafikstörningar vid hämtning och lämning av barn.

Med anledning av de synpunkter som framförts under samrådet kommer följande frågor att studeras vidare i det fortsatta planarbetet:

- Översyn av översvämningsrisk
- Reglering av dagvattenhantering
- Ny utredning för rasrisk
- Utökning av planområdet för att möjliggöra större lektyta
- Justering av u-område på plankartan
- Flytt av parkering för personer med rörelsehinder från gatumark till kvartersmak
- Korttidsparkering på Fredrika Bremers Gata för lämning/hämtning av barn.

Kontoret kan inte tillgodose stadsmuseet synpunkt om bevarande av befintlig förskolebyggnad. Byggnaden har svåröverkomliga hinder för ett bevarande. Nuvarande läge på norra sidan av fastigheten är för långt bort från angöringsplatsen ur tillgänglighets- och inlastningssynpunkt och kan inte klara dagens krav.

Kontorets sammanfattande bedömning är att de inkomna synpunkterna kan hanteras och vidarestuderas i det fortsatta arbetet.

Bakgrund

Förslagets syfte och huvuddrag

Syftet med detaljplaneförslaget är att möjliggöra uppförande av en ny förskola med åtta avdelningar inom fastigheten Baretten 2. Befintlig förskola samt paviljong på parkmark ska rivas. Paviljongen som står på parkmark hyrs av stadsdelen och har tidsbegränsat bygglov. Den befintliga förskolan saknar lösningar för leveranser, sophämtning och tillgänglighet som uppfyller dagens krav.

Hur samrådet bedrivits

Plansamråd för aktuell detaljplan pågick under perioden 2018-09-18 - 2018-10-24. Information om samrådet skickades ut enligt sändlista till remissinstanser och berörda sakägare enligt fastighetsförteckningen. Samrådsförslaget visades i Tekniska Nämndhuset, i Planen visades i Fyrkanten Tekniska Nämndhuset Fleminggatan 4, i Hägersten- Liljeholmens stadsdelsförvaltning,

Telefonplan 30, samt på stadsbyggnadskontorets hemsida, www.stockholm.se/detaljplaner. Annonser om samråd och samrådsmöte i form av öppet hus publicerades i lokaltidningen Mitt i Söderort Liljeholmen 18 september 2018. Samrådsmöte i form av öppet hus hölls 2018-10-04 i Förskolan Hanna Rydh vid Hanna Rydhs gata 5, där 16 personer närvarade.

Inkomna synpunkter och stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Nedan redovisas en sammanfattning av de synpunkter som inkom under samrådet. Stadsbyggnadskontorets kommentarer och ställningstagande redovisas i kursiv stil efter varje ämne.

Statliga och regionala myndigheter och förbund

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen bedömer att förslaget inte strider mot de intressen som Länsstyrelsen har att bevaka enligt 11 kap. 10 § PBL, under förutsättning att nedanstående synpunkter beaktas.

Länsstyrelsen har synpunkter på hantering av risken för översvämning och saknar bedömning om risker för ras- och skred kan förekomma inom planområdet.

Vidare anser Länsstyrelsen att kommunen bör reglera hantering av dagvatten och renande åtgärder i plankartan för att inte riskera att miljö kvalitetsnormer, enligt 5 kap. miljöbalken, överskrids på sikt. Om dessa problem kvarstår vid ett antagande kan Länsstyrelsen komma att ta upp planen för prövning enligt 11 kap. 10 § PBL. Planen kan då komma att upphävas enligt 11 kap. 11 § PBL.

Hälsa och säkerhet

Ras och skred

Kommunen ska inom ramen för planarbetet säkerställa att ras och skred inte kan inträffa i planområdet. Enligt PBL så åligger det kommunen att utreda markens lämplighet utifrån bland annat risken för ras och skred.

Till nästa skede behöver kommunen utreda och visa att ras- och skred inte kan inträffa i planområdet och motivera att markanvändningen är lämplig för planerad bebyggelse. De geotekniska egenskaperna kan komma att ändras i ett blötare och varmare klimat vilket är något som kommunen behöver ta hänsyn till i sin motivering. Om åtgärder eller restriktioner krävs ska det föras in i planbeskrivningen samt regleras i plankarta.

Översvämning och skyfall

Kommunen nämner i planbeskrivningen att en viss översvämningsrisk finns i planområdet och att planområdet bör höjdsättas. Länsstyrelsen anser att kommunen i det fortsatta planarbetet ska studera marköversvämningar vid kraftig nederbörd. Kommunen behöver utveckla sitt resonemang om hur området påverkas av ett 100-årsregn med klimatkfaktor 1,25 och om nödvändigt även ge förslag på riskreducerande åtgärder. Till nästa skede ska kommunen redovisa vart vattnet tar vägen och ansamlas vid 100 års regn med klimatkfaktor. Kommunen behöver tänka på att vattnet inte får avrinna så att övriga byggnader och viktig infrastruktur utanför planområdet blir översvämmade. Kommunen ska även beakta de lågpunkter som finns i planområdet.

Miljökvalitetsnormer

Länsstyrelsen anser föreslagna dagvattenåtgärder är bra men att kommunen behöver fortsatt arbeta med föreslagna åtgärder för hantering av dagvatten och bör avsätta mark inom planområdet med hjälp av planbestämmelser för att säkerställa att föreslagna åtgärder blir av. Utan föreslagna åtgärder så förväntas utsläppen av föroreningar öka vilket skulle försvåra uppnåendet av miljökvalitetsnormer (för vatten som rinner till Magelungen) eller tillsammans med övrig exploatering riskera att försämrastatus (för vatten som avleds till Mälaren).

Rådgivande synpunkter

Barnperspektivet

Planförslaget innebär att utomhusyta per barn går från 18 kvm per barn till 13 kvm per barn. Från planbeskrivningen framgår att eventuell utökning av planområdet ska studeras efter samrådet. Länsstyrelsen ser positivt till att kommunen ska undersöka möjligheten till att annan lämplig mark i förskolans närhet kan tas i anspråk för att möjliggöra att barnen får tillgång till en större utomhusyta. Länsstyrelsen anser att Stockholm stad inför nästa planskede bör studera utökandet av planområdet med syfte att ge möjlighet till större utomhusyta för förskolan.

I plankartan medges också en byggrätt på 100 kvm för komplementbyggnader på förskolans gård där det inte framgår om denna byggrätt räknats med i kommunens bedömning om utomhusytans storlek. Det innebär att utomhusytan per barn kan komma att bli mindre än 13 kvm per barn efter genomförandet av detaljplanen.

Förorenade områden

Länsstyrelsen har inga uppgifter om eventuella föroreningar eller förorenande verksamheter på fastigheten eller i närområdet. Det finns däremot alltid en risk att fyllnadsmassor är förorenade vilket bör uppmärksammas vid grävarbeten inom planområdet.

Då planförslaget möjliggör för ny förskola behöver kommunen särskilt ta hänsyn till förekomst av föroreningar vid grävarbeten eftersom barn är känsligare för exponering av föroreningar och kommer att vistas på platsen. Förorenade områden där spridningsförutsättningarna kan förändras av extrem nederbörd på grund av klimatförändringar bör också uppmärksammas. Detta på grund av att det kan leda till en ökad grund- och ytvattennivå som kan medföra ökad utlakning av föroreningar.

Kulturmiljö

Länsstyrelsen har ingenting att invända mot planförslaget men vill framhålla att förskolor från denna tid är väsentliga att uppmärksamma. I den antikvariska konsekvensanalysen föreslås att SISAB ska gå igenom sitt innehav av förskolor tillsammans med antikvarisk expertis, bedöma det kulturhistoriska värdet och välja ut ett antal som bör bevaras. Länsstyrelsen ser positivt på det förslaget då förskolorna är en väsentlig del av bostadsområdena från denna tid och har betydande kultur- och samhällshistoriska värden. Övriga synpunkter/frågor av betydelse för planens genomförbarhet

Förfarande

I planhandlingarna framgår inte tydligt vilket val av förfarande som ligger till grund för detaljplanens framtagande enligt 5. kap PBL. Detta bör framgå i planhandlingarna då är av betydelse för planens genomförande.

Storstockholms lokaltrafik (SL)

Ingen skrivelse har inkommit.

Storstockholms Brandförsvär

Storstockholms Brandförsvär har inget att erinra i ärendet. SSBF har inte identifierat några riskkällor i närheten av planområdet som bedöms kunna medföra förhöjda risknivåer.

Trafikverket

Trafikverket har inget att erinra mot detaljplanen.

Försvarsmakten

Försvarsmakten har inget att erinra mot detaljplaneförslaget.

Luftfartsverket

Luftfartsverket har i egenskap av sakägare för CNS-utrustning inget att erinra mot detaljplanen.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Risk för ras och skred och översvämningar ska utredas i fortsatt arbete. Hantering av dagvatten kommer att regleras i planhandlingarna. Större föreskolegård för lek kommer att möjliggöras. Länsstyrelsen rådgivande synpunkt om bevarande av förskolor baserade på typritningar av Abramson Arkitektkontor har skickats vidare till SISAB. Detaljplaneförslaget genomförs med standardförfarande vilket kommer att framgå i planbeskrivningen.

Kommunala nämnder, bolag och förvaltningar**Lantmäterimyndigheten**

Lantmäterimyndigheten har ingen erinran till upprättat planförslag.

Stadsdelsnämnden

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till stadsbyggnadskontoret som svar på remissen.

Stadsdelsförvaltningen är positiv till tillskottet av förskoleplatser i stadsdelsområdet då antalet barn i stadsdelsområdet fortsätter att öka. Den befintliga byggnaden har brister i funktionen, bland annat avsaknad av kök, och har stora renoveringsbehov.

Enligt förvaltningen bör friliggande förskolor ha en utomhusyta motsvarande minst 15 kvm/barn för att erbjuda barnen en utomhusmiljö av god kvalitet. Med föreslagen bebyggelse blir gårdsytan endast 13 kvm/barn och en utökning av gården blir nödvändig. I och med att förskolan redan idag disponerar en del av den angränsande parkmarken i norr är det lämpligt att utöka markanvisningen för Baretten 2 så att fastigheten omfattar även den delen.

För att skapa en säker trafiksituation vid en förskola är det viktigt att vårdnadshavare och barn enkelt kan ta sig till och från verksamheten till fots eller med cykel. Entrén via parkstråket är en viktig del för att säkerställa detta. Det är även viktigt att erbjuda parkering för cykel i anslutning till entréerna.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden tillstyrker planförslaget under förutsättning att den fortsätta planeringen verkar för att:

1. Föreskolegårdens yta utökas
2. De naturvärden som försvinner från föreskolegården ersätts.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att den planerade förskolan har bra förutsättningar för en god vistelsemiljö. Planområdet är inte utsatt för trafikstörningar vilket gör att både ljudmiljö och luftkvaliteten är god för området. Planhandlingarna visar även att dagvattenhanteringen följer stadens policy och klarar det åtgärdsgränset som krävs. Den viktigaste frågan att fortsätta utreda är utformningen av förskolegården och dess yta.

Utformningen av utomhusmiljön har stor betydelse för barns och ungas hälsa, utveckling och lärande. Frågan om att utöka fastighetsgränsen för att få till en större förskolegård kommer att utredas vidare vilket nämnden välkomnar. Det är inte bara ytans storlek som har betydelse för utemiljön, utan även dess utformning. Utformningen kan inte regleras i detaljplan men frågan behöver utredas vidare och eventuellt säkerställas i planavtal.

Vid den fortsatta planeringen av förskolegården bör den naturmark som försvinner ersättas med andra naturvärden inom förskolegården.

Trafikkontoret

Allmänt

Trafikkontoret ser positivt på en ny och mer funktionell förskola i fruängen.

Parkering och trafiksäkerhet

Det bör finnas en plan för hur man ska utforma och reglera Hanna Rydhs gata. Eftersom detta kommer bli en stor förskola så är risken att det blir mycket biltrafik och stökigt då föräldrar ska hämta och lämna sina barn. Med andra ord en trafiksäkerhetsrisk för barnen.

Huvudentrén bör om möjligt placeras längre bort från vändplanen för att minska risken för konflikter.

Att inrätta en p-plats för rörelsehindrade i vändplatsen är inget att rekommendera, det medför att andra också parkerar där.

Parkering kan inte ske på korta sträckan innan vändplatsen, på södra sidan, där det får plats max 2 fordon. Det råder ständigt förbud att parkera fordon under tiden 1/11 – 15/5.

Norra sidan är idag oreglerad och bör regleras.

Normalhög kantsten bör finnas på så stor del av sträckan som möjligt längs Hanna Rydhs gata så att det motverkas att bilister kör upp och parkerar med två hjul på gångbanan, vilket förekommer vid en del förskolor och skolor där gaturummet är begränsat.

Det kan bli aktuellt att reglera med förbud mot motorfordonstrafik på Hanna Rydhs gata förutom för fordon med tillstånd. En korttidsparkering kan anläggas på Fredrika Bremers gata för föräldrar som väljer att lämna eller hämta med bil.

Cykelparkering

Cykelparkeringsplatser för anställda och föräldrar Dessutom bör det finnas ett lämpligt antal parkeringsplatser för cyklande barn och barnvagnar.

Park och natur

Det är positivt att förskolebyggnaden placeras på den egna fastigheten och det den tillfälliga förskolebyggnaden, som står på parkmark, kan rivas. Då kan parkstråket med parkväg och omgivande grönytor upprustas enligt Hägersten parkplan.

Belysning

Befintlig stolpe i ändan på vändplatsen behöver flyttas, Byggaktören står för dessa kostnader.

Exploateringskontoret

Ingen skrivelse har inkommit

Stockholms stadsmuseum

Stadsmuseet anser att den befintliga förskolebyggnadens kulturhistoriska värden beskrivs på ett bra sätt i det antikvariska underlaget. Däremot anser Stadsmuseet inte att analysen av planförslagets konsekvenser är adekvat eftersom den bygger på ett felaktigt underlag. I konsekvensanalysen görs den sammanfattande bedömningen att rivningen av den befintliga förskolebyggnaden från 1960-talet skulle medföra en förlust av kulturhistoriska värden. Årsringen som utgörs av bevarade daghemsbyggnader från 1960-talet i Stockholm skulle försvagas. Dock listas därefter ”16 stycken bevarade förskolor runt om i Stockholm uppförda efter typritningar av Abramson Arkitektkontor. Flera av dessa har, vid en första anblick, bättre förutsättningar för ett bevarande än berörd byggnad.” Av de 16 listade förskolebyggnaderna har dock fyra redan rivits! (Bankiren 1, riven 2015; Locknålen 2, riven 2009; Sköndal 1:20, riven 2018; Västertorp 1:2, riven 2011.)

Stadsmuseet har för närvarande ingen komplett överblick över stadens ungefär 1000 förskolor men av de drygt 300 inventerade förskolorna i hela staden har 76 stycken bedömts ha särskilt eller synnerligen stora kulturhistoriska värden (gröna eller blå). Hur många av dessa som rivits sedan inventeringarna gjordes är oklart.

Den befintliga förskolebyggnaden på Baretten 2 bedöms ha sådana värden att den enligt plan- och bygglagen 2 kap 6 § ska skyddas. En rivning av den befintliga byggnaden skulle enligt Stadsmuseets bedömning strida mot dessa krav.

Stadsmuseet bedömer att det ur kulturhistorisk synpunkt finns möjlighet att komplettera den befintliga förskoletomten med en ny byggnad för förskoleverksamhet på tomten. Befintlig förskolebyggnad bör i stället för att rivas ges skyddsbestämmelser i en ny plan.

Gällande detaljplaneförslaget i övrigt kan sägas att den föreslagna platsen för en ny byggnad är den mer intressanta delen av tomten med naturmark och uppvuxna träd. Resterande tomtyta utgörs av en planare mindre varierad yta. Den byggnad som presenteras i planhandlingen visar i övrigt rimlig hänsyn till områdets karaktär. Utformningen regleras dock bara i mycket liten utsträckning av detaljplanen.

Rådet till skydd för Stockholms skönhet
Skönhetsrådet tillstyrker planen med erinran om utökning av planområdet så att förskolegårdens friyta per barn blir större än idag.

Skönhetsrådet beklagar att en grönklassificerad byggnad behöver rivas men finner det ändå acceptabelt. Stadsdelen har behov av fler förskoleplatser och den befintliga byggnaden har funktionsbrister och tillgänglighetslösningarna är inte tillfredsställande. Det finns idag 16 stycken förskolebyggnader bevarade från den här perioden i staden, alla baserade på typritningar av Abramson Arkitektkontor. Enligt rådets uppfattning är det av stor vikt att säkerställa att något eller några exempel bevaras.

Skönhetsrådet välkomnar att den nya förskolebyggnaden flyttas till sydvästra delen av fastigheten med entré från Hanna Rydhs gata. Det löser många av dagens tillgänglighets- och arbetsmiljöproblem för transporter till förskolan. Byggnadens utformning anser rådet vara anpassad för platsen och att rivningen av paviljongen tillgängliggör parkmarken och skapar öppna ytor. Vidare anser Skönhetsrådet att träden inom fastigheten i mesta möjliga mån bör sparas eftersom de är karaktärsskapande och ger skugga - med nyplanterade träd dröjer det många år innan de ger förskolegården motsvarande kvaliteter.

SISAB

Ingen skrivelse har inkommit.

Stadsbyggnadsnämndens råd för funktionshinderfrågor
Rådet har inga synpunkter.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande
*Planområdet kommer att utökas för att möjliggöra större
förskolegård ca 22 kvadratmeter per barn. I Planbeskrivningen
finns krav på förskolegårdens utformning.*

*Förskolan har två entréer. Parkeringsplatser för cykel och
barnvagnar ska anordnas vid entrén via parkstråket. Förskolan ska
uppmuntra föräldrar att använda entrén via parkstråket.*

*Den naturmark som försvinner med genomförande av planen
kommer att ersättas genom plantering av nya träd.*

*Parkerings för rörelsehindrade kommer att anordnas på
kvartersmark inom fastigheten.*

*Ca 1400 kvadratmeter av parkmarken där befintlig paviljong ligger
kommer att planläggas som förskolegård för att möjliggöra större
utomhusmiljö men resterande delen kommer att upprustas.*

Byggaktören bekostar flytt av belysningsstolpe.

*Efter samrådet genomfördes ett antikvariskt PM för att bemöta
stadsmuseets synpunkt om förskolans kulturhistoriska värde och
felaktigheter i den antikvariska konsekvensanalysen.*

*Enligt genomfört PM var den övergripande sammanställningen
över typförskolor uppförda av Abramson Arkitektkontor inte en
”lista över byggnader med bättre förutsättningar för ett bevarande”
men listan innehöll mycket riktigt felaktigheter. Fyra av de sexton
listade förskolorna har rivits. Data för sammanställningen
hämtades från Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister, en
databas som enbart uppdateras i samband med
bebyggelseinventeringar. Någon jämförelse mot Stockholms
byggnadsnämnds bygglovsarkiv utfördes ej inom ramen för den
antikvariska konsekvensbeskrivningen. Ovanstående var ett
olyckligt misstag i arkivstudierna.*

*Enligt genomfört PM medför det justerade antalet bevarade
förskolor inte att den antikvariska bedömningen påverkar.
Rivningen av den äldre förskolebyggnaden kommer att medföra en
förlust av kulturhistoriska värden. Årsringen som utgörs av
bevarade daghemsbyggnader från 1960-talet i Stockholm kommer
att försvagas. Det finns fortfarande tolv bevarade typförskolor av
Abramson runt om i Stockholm. Hanna Rydhs förskola har*

svåröverkomliga hinder för ett bevarande. Ett ledningstråk som korsar den långsmala tomten medger enbart bebyggelse i fastighetens ändar. Nuvarande läge är för långt bort från angoringsplatsen ur tillgänglighets- och inlastningssynpunkt. Förskolan har byggnadstekniska förutsättningar som är till besvär för förvaltningen.

Övriga remissinstanser

Stockholm Vatten AB

Anslutningar

Anslutning för vatten kan erbjudas i Hanna Rydhs Gata. Lägsta vattentryck i förbindelsepunkt motsvarar nivån +90.

Fastigheten har befintliga anslutningar till de dag- och spillvattenledningar som löper genom planområdet. Dessa anslutningar kan även användas framöver. Om nya anslutningspunkter önskas så ber vi byggherren inkomma med servisanmälan i god tid.

U-område

Det i detaljplanen definierade u-området för VA-ledningar täcker inte fullt ut in de befintliga spill- och dagvattenledningar som löper genom planområdet. SVOA ber därför om utökning av u-området norrut och österut.

Dagvatten

SVOA har inga synpunkter på den i planen framtagna dagvattenutredningen, men understryker vikten av att de åtgärder som är rekommenderade i planens dagvattenutredning, så som krossdiken och skelettjord, eller motsvarande åtgärder med renande effekt förverkligas under vidare projektering och utförande.

Ellevio AB

Ellevio har inget att erinra mot detaljplaneförslaget.

Stockholm Exergi

Inom planområdet finns befintliga fjärrvärme- och/eller fjärrkyla-ledningar. För att kunna planera ev. ledningsomläggningar och nya ledningsdragningar samt säkra befintlig drift med så få driftstörningar som möjligt är det bra med tidig information och samrådsmöten. Åtgärder i Stockholm Exergis distributionsanläggningar utförs av Stockholm Exergi och bekostas av byggherre enligt gällande avtal, viktigt att vi tecknar genomförandeavtal snarast möjligt. I övrigt ingen erinran.

TeliaSonera Skanova Access AB

Skanova har markförlagda teleledningar/serviser till befintlig förskola från gång- och cykelvägen i norra delen av planen.

Men i övrigt har inte Skanova några ledningar inom planområdet och har därför inget att invända mot planförslaget.

De nämnda ledningarna samt eventuella nya serviser förutsätts bevakas under ledningssamordning.

Skulle det mot förmodan uppstå en situation där skanova tvingas vidta undanflyttningsåtgärder eller skydda telekablar för att möjliggöra exploatering förutsätter Skanova att den part som initierar åtgärden även bekostar den.

STOKAB

Inge skrivelse har inkommit.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

U-området på plankarta kommer att justeras i enlighet med inlämnat underlag från Stockholm Vatten AB. Byggaktören har fått kännedom om inkomna synpunkter om befintliga ledningar, kontaktuppgifter och ansvarsområde för kostnaderna för nya serviser och anslutningar.

Sakägare enligt fastighetsförteckning**Sakägare 1**

Från vilket håll kommer varutransporter och sopbilar styras, och vart ligger kök och sopbehållare på den nya byggnaden?

Sophämtning och varutransporter till befintlig förskola körs in från Jenny Nyströms gata i full fart, samt att man använder den anslutande cykelvägen för att komma nära förskolan. Sopbehållare och förskolan kök ligger idag i den änden av förskolan/paviljongen. Kommer denna trafik lösas/förhindras när det nu troligen kommer ske fler leveranser och det finns mer sopor att hämta.

Cykelvägen och anslutande gräsmatta har tagit skada av den tunga trafiken. Konstant vattenfylld stor pöl under höst/vintertid samt skador på gräsmatta då vissa bilar även tar vägen över denna.

Föräldrar som lämnar och hämtar barn parkerar även i vändplanen vilket kan förhindra räddningstrafik vid behov samt framförallt varutransporterna som tydligen har bråttom och som då om de ska till förskolan väljer att gena över gräsmattan.

Sakägare 2

Det är svårt att kunna köra in och ut med tillåten biltrafik och parkering på vändplan, inför bostadsrättsföreningens infarter. Bilar kör för fort vid lämning och hämtning av barn. Föreslår att

diskussion föras med Krinolinerna om att utnyttja deras p-platser, vid lämning och hämtning av barn.

Sakägare 3--18

16 sakägare i en skrivelse har lämnat följande synpunkter:

Sammanfattning och önskemål

- att detaljerna på utökad markanvisning preciseras och våra synpunkter tas i anspråk.
- Ett förslag till grönkompensation där flera nya, fullstora träd och buskar, planteras framför den nya förskolan ut mot parken och närliggande kedjehus.
- en studie på bullernivå med ökade antal barn (helst vid rusningstid på närliggande E4). Eventuella åtgärder för utökad bullernivå ska preciseras.
- En plan på hur parkområdet som idag nyttjas med tillfälligt bygglov ska återställas till allmänt bruk.

Markanvisning och eventuell utökning

1 underlaget omnämns att utökad markanvisning kan bli aktuell utan att det preciseras i detalj, men där detta ska övervägas efter inkomna synpunkter från samrådet. Som boende i området och direkt berörda sakägare motsätter vi oss att en eventuellt utökad markanvisning av flera skäl. Den idag existerande parkytan utanför förskolan utgör en mycket viktig del till rekreation för boende i området och som utnyttjas flitigt av såväl ung som gammal och där parkytan kring förskolan redan idag är smal och mycket begränsad. Enligt Stockholms Stadsplan heter området kvarterspark Klockhatten. 1 Parkplan Hägersten som antogs 2008 beskrivs parken som "en grön oas" som ger förutsättningar för samvaro, lek och bollek.

Redan 2008 i samband med att tillfälligt bygglov ansöktes för paviljongen konstaterade Trafikkontoret i sitt remissyttrande att ett avstånd om minst 16 meter ska hållas till närliggande kedjehus för att parkkaraktären ska behållas, det avstånd som idag, i stort, finns till närliggande hus.

Vidare skulle en eventuell utökning av förskolegård mot närliggande kedjehus kraftigt begränsa parkens möjlighet till rekreation och också öka, de redan påtagliga, ljuden från förskolans verksamhet för de boende i området. Redan den föreslagna utökningen av förskolans verksamhet från sex till åtta avdelningar kommer att påverka ljudvolymen till närliggande kedjehus, något som redan idag stundtals upplevs som störande. En friyta om 13 kvm per barn enligt liggande förslag ligger redan idag över snittet för nybyggnation i Stockholms kommun som är 10 kvm per barn.

Ett eventuellt utökat nyttjande av parkmarken mot kedjehusen skulle också påverka rörelseflödet i parken där gående/besökare i allt större utsträckning skulle tvingas in nära mot kedjehusen då det passerar, något som redan idag kan upplevas som störande för oss boende, med ökad ljudvolym och insyn på tomter.

1 det fallet att Stadsbyggnadskontoret, trots dessa synpunkter, överväger att lämna in förslag om utökad markanvisning förutsätter vi att detta först sker via ytterligare ett samråd där mer preciserade underlag presenteras och där vi som berörda sakägare ges möjlighet att yttra oss i frågan. Detta då frågan är av yttersta vikt för oss som boende i området men också då det saknas detaljerat underlag i förslaget.

Ett eventuellt utökat anspråkstagande av parkmark borde i första hand, i så fall, övervägas på de ytor som redan idag nyttjas av förskolan via det tillfälliga bygglovets och inte genom att ta ytterligare mark av den äng/park som vetter mot närliggande kedjehus. Då frågan kring eventuellt ökat ianspråkstagande av parkmark är av största vikt för oss som bor i området har vi för avsikt att driva denna fråga så långt det ges möjlighet och vid behov med stöd av jurister. Vårt grundönskemål att parkytan som nyttjats via tillfälligt bygglov nu återställs med gräsytor och bevarande av den befintliga lekparken, dvs enligt nu gällande förslag.

Grönkompensation

Placeringen av den nya förskolebyggnaden innebär att ett antal större träd i tomtens sydvästra del tas bort och där det enligt förslaget framgår att ersättande landskapskvalitéer måste tillföras. Som boende i området och med direkt anslutning mot förskolan ser vi det som mycket beklagligt att så många stora träd försvinner då detta förstör parkens karaktär som en grön oas, något som också lyfts fram beskrivningen av parken i Parkplan Hägersten från 2008. Det är därför vårt önskemål att flera nya, fullstora träd, planteras framför den nya förskolan ut mot parken och närliggande kedjehus i syfte att dels dämpa insyn och buller från den nya och utökade byggnaden med tillhörande verksamhet men också för att ersätta de träd/grönska som tas bort. Vi ser gärna också att detta kompletteras med buskar eller liknande ut mot parken.

Återställande av parkmark.

Av förslaget framgår det att den parkmark som idag utnyttjas genom tillfälligt bygglov till paviljong och förskole-lekyta ska återställas med gräsytor. 1 underlaget är det dock bristfälligt framställt hur detta är tänkt. På någon bild (sid 17 i

planbeskrivningen) ser det ut som att förskolemarken byts ut mot gräs och där också befintlig "allmän" lekplats är borttagen. Här är det vårt önskemål att befintlig lekplats finns kvar för att kunna tillgodose lekyta till barn i området och att föreslagna gräsytor kompletteras med vissa träd längs gångvägen alt att träd som är planterade bevaras. I förslaget till detaljplan vill vi tydligt se hur återställande av parkmark ska ske och att det sker i samråd med oss sakägare.

Ombyggnation

Enligt förslaget ska befintlig förskola vara i drift under produktionstiden och att det kan innebära att närliggande park nyttjas i större utsträckning samt att eventuell befintlig paviljong kompletteras under byggtiden så att befintlig förskola kan rivas. Vi motsätter oss att parkytan utanför kedjehusen nyttjas under byggtiden då redan själva bygget kommer att medföra stora olägenheter för oss boende i direkt anslutning till förskolan. Vi förutsätter då att andra parklekar nyttjas i första hand för detta ändamål.

Sammanfattningsvis önskar vi att ovanstående synpunkter beaktas i den fortsatta detaljplaneringen av fastigheten Baretten 2.

Övriga, ej sakägare

Boende 1

Jag är boende i närområdet och har även varit inskriven på förskolan Hanna Rydh som barn och vill lämna följande synpunkter på planförslaget.

På den plats (sydvästdelen) där den nya förskolebyggnaden planeras, finns idag bevarad naturmark bestående av bland annat en bergknalle och ett antal äldre träd. Denna bevarade naturmark utgör ett positivt inslag både för barnen på förskolan och för närmiljön. Denna typ av förskolegård blir allt ovanligare, då de flesta förskolor i Stockholmsområdet numera byggs med gårdar av standardiserad karaktär (klätterställning, sandlåda, enstaka bänk osv) eller i värsta fall med enbart så kallade utsläppsgård. Träden och bergknallen skapar en spännande, naturlig lekmiljö som dessutom erbjuder skugga på sommardagar. Vissa av träden, tallarna, är mycket gamla och det kan inte anses vara en likvärdig ersättning att plantera nya träd i den norra delen såsom i planförslaget. Hela fastigheten är dessutom grönklassad vilket innebär att den anses ha ett högt kulturhistoriskt värde.

Att den befintliga förskolebyggnaden är för liten samt saknar funktioner såsom kök råder inget tvivel om. Då den befintliga byggnaden ändå ska rivas och barnen evakueras under byggtiden, anser jag att den nya byggnaden kan uppföras på samma plats som

där den befintliga byggnaden och den provisoriska paviljongen (norra delen) idag står. På så sätt kan den värdefulla utemiljön på gården bevaras samtidigt som en nödvändig modernisering och ökning av kapaciteten sker. Tillgänglighet och leveranser kan i så fall lösas via vändplanen på Jenny Nyströms gata.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Varutransporter till förskolan och sophämtning kommer att ske via vändplanen vid Hanna Rydhs gata så all trafik och leveranser från parkstråket norrifrån kommer att försvinna i och med planen.

Krinolinen är en privat ägd fastighet och behöver sina egna parkeringsplatser för verksamheten. Trafikkontoret har meddelat att det kan bli aktuellt att reglera med förbud mot motorfordonstrafik på Hanna Rydhs gata förutom för fordon med tillstånd och att en korttidsparkering kan anläggas på Fredrika Bremers gata för föräldrar som väljer att lämna eller hämta med bil. Förskoleverksamheten ska informera föräldrarna om detta och uppmuntra hämtning/lämning av barn gående/cyklande och via entrén från parkstråket.

Ca 1400 kvadratmeter av parkmarken där befintlig paviljong ligger kommer att planläggas som förskolegård för att möjliggöra större utomhusmiljö men resterande delen kommer att upprustas. Nya träd kommer att planteras.

Förslag på upprustning av lekplatsen öster om förskolan har diskuterats. Stadsdelen behåller gungställningen i sin drift, återställer halva delen av inhägnaden till gräs för att knyta an till grönstråket och ev. ny gungställning tillkommer.

Parkytan utanför förskolan som används av boende för rekreation och bollek kommer att bevaras som park. Den nya förskoletomten kommer att ligga med ett avstånd om ca 16 meter från närliggande kedjehus för att parkkaraktären ska behållas.

Större förskolegård om ca 22 kvm per barn kommer att anordnas. Man tar i anspråk parkmark som idag nyttjas av förskolan.

Stora delen av utomhusmiljö kommer att finnas på norra sidan av fastigheten då byggnaden placeras på södra delen så ljudnivån till närliggande kedjehus inte kommer att utökas i och med planen.

Enligt nya uppgifter kommer förskolan inte vara i drift under produktionstiden. Stadsdelen planerar att evakuera barnen till andra lokaler under byggtiden.

Vid placeringen av förskolebygganden på norra sidan av fastigheten kommer krav på tillgänglighet inte klaras från vändplanen på Jenny Nyströms gata.

Stadsbyggnadskontorets sammanvägda ställningstagande

Stadsbyggnadskontoret delar synpunkterna om att risk för översvämning och ras måste studeras djupare inför granskningen. Kontoret föreslår översyn av tillhörande utredningar.

Från de inkomna synpunkterna har intressekonflikter mellan närboende och behovet av förskoleplatser och större förskolegård identifierats. Specifikt gäller trafikstörningar vid hämtning/lämning av barn, bevarande av parkstråket öster om förskolan och krav på 16 meter avstånd till intilliggande kedjehus samt grönkompensation och upprustning av parken. Stadsmuseet anser att befintligt förskola bevars.

Stadsbyggnadskontoret konstaterar att förslaget medför förändrade förhållanden för närboende i form av utökad rörelse och trafik på Hanna Rydhs gata. Kontoret menar samtidigt att man som boende i Stockholm måste räkna med att staden växer och att närmiljön förändras. Planförslaget skapar ett tillskott av förskoleplatser. Rivningen av befintlig byggnad kommer att medföra en förlust av kulturhistoriska värden men den nya byggnaden kommer att tillgodose kraven på tillgänglighet och arbetsmiljö för transporter och sophämtning och samtidig skapa möjlighet för ett samlad och välfungerad varsamhet.

Kontoret sammanfattande bedömning är att de inkomna synpunkterna kan hanteras och studeras vidare i det fortsatta arbetet.

Föreslagna förändringar

Med anledning av de synpunkter som framförts under samrådet kommer följande frågor att studeras vidare:

- Översyn av översvämningsrisk
- Reglering av dagvattenhantering
- Ny utredning för rasrisk
- Utökning av planområdet för att möjliggöra större lektya
- Justering av u-område på plankartan
- Flytt av parkering för personer med rörelsehinder från gatumark till kvartersmak
- Korttidsparkering på Fredrika Bremens gata för lämning/hämtning av barn.

Kontoret föreslår att förslaget ändras så att parkmarken som idag nyttjas av förskolan planläggs som förskolegård för att möjliggöra ca 22 kvm lektyta per barn.

Kontoret kan inte tillgodose stadsmuseet synpunkt om att bevara befintlig förskolebyggnad. Byggnaden har svåröverkomliga hinder för ett bevarande. Nuvarande läge på norra sidan av fastigheten är för långt bort från angöringsplatsen ur tillgänglighets- och inlastningssynpunkt och kan inte klara dagens krav. Föskolebyggnaden upplevs av verksamheten som trång och med bristande funktion, avsaknaden av ett kök är exempelvis ett problem när förskolan ska växa. Ett ledningstråk som korsar den långsmala tomten medger enbart bebyggelse i fastighetens ändar.

Stadsbyggnadskontoret bedömer att ovanstående revideringar innebär en lämplig avvägning mellan olika intressen.

Pia Ölvebro
planchef

Tara Nezhadi
stadsplanerare